

La gran cursa per la llengua basca

Aquests dies 600.000 ciutadans del País Basc surten al carrer per demostrar que els preocupa l'euskera i que volen que es recuperi. És la Korrika, que organitza la coordinadora AEK cada dos anys i que enguany ha arribat a l'onzena edició.

KARLOS CORBELLA

La Korrika és la mare de totes les convocatòries que es fan al País Basc per donar un impuls a l'euscar. El testimoni de fusta tallada porta en el seu interior un missatge d'il·lusió i compromís amb la llengua.

Prop de 2.250 quilòmetres, més de dos-cents cinquanta municipis, 600.000 ciutadans amb calcer esportiu, samarretes identificatives i molta il·lusió. Ha començat l'onzena edició de la Korrika, aquesta gran maratón que se celebra cada dos anys i que dóna la volta al món (de l'euskera) en tan sols nou dies. Des del passat dia 19 fins el 28 de març les carreteres basques te-

nen un nou indicatiu, una nova marca entre els in comptables senyals de trànsit del territori del basc. En l'asfalt, unes marques quilomètriques indiquen el recorregut de la Korrika, el lloc on s'inicia i s'acaba el trajecte que hauran de recórrer els rellevistes que transporten el testimoni que es va posar en marxa a Pamplona divendres, 19 de març, i que arribarà a Sant Sebastià diumenge. No hi ha descans, el relleu no para i la seua presència en els diferents punts del País Basc es converteix en un esdeveniment social de gran envergadura. Concerts, activitats culturals, homenajes a grans desconeguts de la lluita per la llengua...

Una gran festa. Organitzat per la Coordinadora d'Alfabetització i Normalització de la llengua basca, AEK, la Korrika és la mare de totes les convocatòries populars que s'organitzen en la terra de l'euscar amb la intenció d'erigir-se en un nou impuls de la ciutadania basca en favor de la llengua. I l'única convocatòria pel basc que inclou la totalitat del territori natural de l'idioma.

Més de tres mil persones formen part de l'operatiu preparat perquè no falle res, perquè la cursa discórrega per barris, pobles, ciutats, polígons industrials, entorns rurals, llocs on el basc és familiar i zones on fins i tot arriba a ser estrany. Una enorme cadena humana, simbolitzada per un testimoni de fusta tallada -realitzat per l'escultor navarrès

Juan Gorriti- que porta en el seu interior aquest missatge d'il·lusió i compromís amb la llengua basca i que tracta d'impregnar tots els racons que toca i visita durant aquests nou dies.

Des de Navarra fins a Lapurdi, la Baixa Navarra i Zuberoa (al País Basc Nord), per tornar a Navarra i després a Alaba, Guipúscoa, Biscaia i novament a Guipúscoa fins acabar a la seua capital.

Els promotors de la Korrika troben difícil explicar la importància d'aquest esdeveniment en el món del basc, lluny dels embolcalls distorsionadors ordits pels qui desconeixen la vida de la llengua basca i la seua magnitud. "No ho pot entendre qui no siga conscient de l'interès que té aquest poble per la seua llengua ni de la confiança depositada pels ciutadans en les organitzacions implicades en la normalització lingüística, en la reeskaldunització", escrivia recentment Inaki Lasa, responsable d'AEK a Navarra. "AEK és una gran empresa -deia Lasa-, però no en el sentit mercantil del terme, perquè ensenyar basc no és rendible, és ruïnós. Això ho direm una i mil vegades, aquí i allà, però no ho entendran perquè no ho volen entendre."

En un mateix dia, el passat dia 26 de desembre, més de 100.000 persones es van aplegar en cinc estadis de cinc capitals basques. El mòbil era l'euskera, no la violència, i el promotor Kontseilua, sota el lema "Bai euskarari ("Sí a

"La llengua basca és de tots i per a tots"

Erramun Osa és coordinador d'AEK (Alfabetatze Eskalduntze Koordinakundea), la principal entitat dedicada a l'ensenyament del basc a adults.

—El lema de la Korrika II diu "1+1= hamaika" (onze). Què vol dir?

—Vol transmetre la idea que si se suma l'esforç d'un a l'esforç d'un altre el resultat d'aquesta operació no és dos, sinó més. En basc *hamaika*, a més de significar onze, també és un adverbí de quantitat d'ús molt comú entre els bascoparlants. D'aquí deriva la suma d'esforços realitzats en pro de la recuperació del basc i també el fet que encara queda molt per fer, molts esforços per sumar.

—Reactivar la consciència social és un dels objectius principals de l'actual Korrika?

—Al llarg de l'any es fan moltes activitats en favor del basc, però un dels objectius inicials de la Korrika ha estat fer una activitat que incloga tot l'àmbit lingüístic basc: les zones bascoparlants i les no bascoparlants, les àrees rurals i les industrials. La Korrika reconeix l'existència d'aquestes realitats i vol demostrar que el basc té un territori natural. Busquem de mobilitzar la majoria social que està a favor de la llengua i, des d'un plantejament de respecte absolut a les diferents realitats, impulsem un ambient i una consciència favorable a la llengua. D'altra banda tractem que la iniciativa no quedi reduïda a una mera mostra a favor del basc, sinó que cadascú aporte alguna cosa de diverses maneres: oferint els preus o el menú en basc en el seu establiment, etc. Les institucions tenen la seua missió en aquest procés, però també la resta de la societat.

—Quines són les dimensions econòmiques i personals d'aquesta "empresa" d'alfabetització d'adults que és AEK?

—En general, en el curs 1997-98 i en tot el territori d'Euskal Herria, el món de l'alfabetització d'adults mou 52.000 persones, de les quals més d'una tercera part treballen en AEK. Aquell curs es van fer 13 milions d'hores lectives. El

pressupost suma aproximadament 1.500 milions de pessetes. L'aportació de la comunitat autònoma basca és d'un 45% del pressupost de l'AEK, mentre que les quantitats que rebem a Navarra i a Iparralde són molt petites. Per a nosaltres és tan important reforçar els grans *euskaltegiak* (centres d'alfabetització d'adults) com reforçar els petits centres nocturns de municipis menuts.

—Què vol dir el "testimoni" que recorre Euskal Herria de mà en mà?

—El testimoni busca la solidaritat i la transmissió. Si analitzes el recorregut de la Korrika, en molts moments la gent major passa el testimoni als més joves. D'aquesta manera es vol representar la voluntat i l'impuls d'aquells que són co-neixedors del basc als qui l'estan aprenent, o dels bascoparlants als qui no ho són, etc. Representa que al País Basc la llengua és un llegat que ve del passat i que la cadena continua. Algú va dir que som perquè vam ser, i avui també es vol destacar que serem perquè som. Volem transmetre que el País Basc és de tots i per a tots.

—Com reacciona AEK a la dinàmica creada aquest últim any per alguns jutges i mitjans de comunicació que vol vincular la seua organització a l'aparell financer d'ETA?

—Accepte sincerament que els periodistes critiquen AEK quan fa alguna cosa malament, i que aplaudesquen quan ho fem bé. Però tinc la impressió que no es difon la realitat del País Basc en la resta de l'estat de manera adequada. No estem en la situació de fa un any, i sembla que hi ha interès per oferir una imatge del País Basc com més distorsionada i desequilibrada millor. En AEK, i en el món de la llengua basca en general, hi ha gent de tota mena, i voler vincular el treball en pro del basc amb la violència implica donar l'esquena a la realitat. El món del basc no té res a veure amb la violència. Nosaltres som una organització social, creada per recollir aquest sentiment majoritari en favor de la recuperació de la llengua. I. G.

la llengua basca"). El basc encara requereix l'esforç de moltes voluntats, la contribució de moltes persones i institucions, i més conscienciació encara de la gent que el parla i dels qui en les enquestes apareixen com a defensors de la llengua. Com deia recentment Ibon Sarasola, acadèmic de la llengua basca i fins fa ben poc professor de la Universitat de Barcelona, un dels principals problemes de l'euskera és la falta de conscienciació dels seus parlants. Per tot això, AEK torna a llançar el seu testimoni al carrer.

Inaki Gorostidi (Sant Sebastià)

KARLOS CORBELLA

El relleu no para i la seua presència en els diferents punts d'Euskal Herria es converteix en un esdeveniment social de gran envergadura. La XI Korrika recorre prop de 2.250 quilòmetres i 250 municipis entre els dies 19 i 28 de març.